

Sözcük Dağarcığı

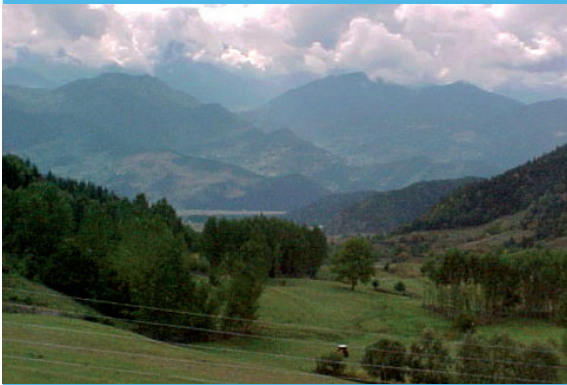

Muson iklimi, tropikal iklim özellikleri taşıyan Güney, Güneydoğu ve Doğu Asya'da etkili olan bir iklim türü. Muson rüzgarına Afrika'da (ve dünyanın diğer yerlerinde de) ısınan havanın yükselmesi neden oluyor. Isınan hava okyanus üzerindeki soğuk havayla karşılaştığında yağmur yağıyor. Muson sözcüğünün kökeninde Arapça "mevsim" sözcüğü yatıyor. Mevsim sözcüğü batı dillerine geçerken mousson, monsoon gibi biçimlere bürünmüş. Biz sözcüğü Fransızca'dan almışız ve okunduğu biçimiyle muson olarak kullanmaya başlamışız.

Şavşat

Şavşat, Karadeniz Bölgesi'nde Artvin ili-ne bağlı bir ilçemiz. Engebeli bir araziye sahip olmasına karşın zengin ormanlık yapısıyla dikkat çekiyor. İlçenin adı geçmiş yıllarda Şevşad, Şavşid, Şavşeti, Şavşet biçiminde de söyleniyormuş. Kelimenin kökeninin, Gürcüce kara anlamına gelen "şav" ve orman anlamına gelen "şad" olduğunu söyleyenler var. Buna göre yörenin adı "Kara Orman" anlamına geliyor. İlçenin gür ve zengin or-

manlık yapısına bakılınca bu açıklama akla uygun. Bir başka rivayete göreyse, ilçenin adı sonradan Horasan olarak bilinen Part diyarından gelen Oğuzlara dayandırılıyor. Oğuzların burada kurulan Küçük Arsaklı Devleti'nin Tayk Eyaleti'ni yedi sancağa ayırdıkları, bunlardan birinin de Şavuş/Şavşi adındaki Saka oymağının yurdu olduğu belirtiliyor. Şavşeti sancağı, Şavşi yurdu anlamına geliyormuş ve bu ad zamanla Şavşat olarak yörenin adı olmuş.

Kısa kısa...

Ecinni: Arapça "cin" (gizli güç, peri) sözcüğünden geliyor. "Cin'in Çin sözcüğünden türetildiğine ilişkin kanılar var. Arap inançlarında cin, görünmeyen, evrenin öteki ucunda yaşadığı sanılan, Çin-Maçin ülkesinden gelen gizli, kötülük, hastalık getirici güçler olarak nitelendirilirdi.

İnkâr: Arapçada "bilinmeyen" anlamına gelen "nekr" sözcüğünden türetilmiş. Bilmiyor görünme, yalanlama, olanı olmamış gibi gösterme anlamlarında kullanılıyor.

Kanca: İtalyanca çengel anlamına gelen "gancio" sözcüğü dilimizde ganca, kanca biçiminde söylenmiş. Bu sözcük dilimize, birçok İtalyanca sözcük gibi, gemiciler aracılığıyla girmiş. Gemicilerin, kıyıya yanaşırken kullandıkları ucu demir çengelli araca gancio demeleri bu sözün kanca-ya dönüşerek dilimize girmesine neden olmuş.

Gökhan Tok